

การให้ความหมายและกระบวนการทำงานนอกเวลาของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี*

The meaning and process of part-time of Faculty of Management Science students, Silpakorn University, Petchaburi Campus.

รุ่งศิริ มีแก้ว (Rungsiri Meekeaw)^{**}

วรรณรักษ์ งามแมน (Wannarak Ngamman)^{**}

พิทักษ์ ศิริวงศ์ (Phitak Siri Wong)^{***}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการให้ความหมายและกระบวนการทำงานนอกเวลา (Part-time) ของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี โดยใช้วิธีวิทยาการสร้างทฤษฎีฐานราก เพื่อหาข้อสรุปเชิงทฤษฎี เป็นการมุ่งศึกษาและทำความเข้าใจประสบการณ์ในการทำงานนอกเวลา ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบตัวต่อตัว นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ เครื่องอัดเสียง สมุดจดบันทึก และแนวคำถามการสัมภาษณ์ปลายเปิด และเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบคำถามที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี ให้ความหมายของการทำงานนอกเวลาไว้ 4 ความหมาย คือ 1) การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 2) การหารายได้เสริมและแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง 3) การหาประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ชีวิตการทำงานในอนาคต 4) การทำงานเพื่อปรับปรุงลักษณะนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น การวิจัยพบว่า นักศึกษาเริ่มทำงานด้วยหลายวิธี ทั้งการถูกชักชวนโดยเพื่อนที่ทำงานอยู่ก่อนคำแนะนำจากผู้ปกครอง เพื่อน และจากอินเทอร์เน็ต และยังพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการทำงานนอกเวลาของนักศึกษามี 5 ด้าน 1) ด้านลักษณะนิสัย 2) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ด้านการสื่อสาร 4) ด้านการใช้เงิน 5) ด้านการคบเพื่อน

คำสำคัญ : งานนอกเวลา/ การให้ความหมาย/ กระบวนการ/ ปัญหา/ อุปสรรค

* บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับงานนอกเวลา

The article aims to Publish Research about part-time

** นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ

Students of Bachelor of Business Administration Program in Business Management and English

*** รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Ph.D. Associate Professor, Faculty of Management Science, Silpakorn University.

Abstract

This research is a qualitative research which aims to study the construction of meaning and process of part-time job of Faculty of Management Science students, Silpakorn University, Petchaburi Campus. Grounded theory was found the theoretical conclusion an understanding and definition of part-time working experiences. The researcher performed In-Depth interview to 15 of Faculty of Management Science students, Silpakorn University, Petchaburi Campus. The researcher paid role as a moderator, using voice recorder and note taker as the evidence from the interview. The sample group was liberated to describe their ideas about the topic plainly and contain was later interpreted by Descriptive Analysis method. The result from this study shown that Faculty of Management Science students, Silpakorn University, Petchaburi Campus defined the meanings of part-time job to 4 meanings which are 1) using time to benefit. 2) finding extra income and easing the burden on the parents. 3) finding the experience to learn working life in the future. 4) working to improve characteristic. And the process of part-time. It was found that the students have started the work of a variety of ways, including persuasion from friends who have worked part-time, recommendations from teachers, parents, acquaintances and finding a job and the information on the Internet. It also selected part-time job by often consider workplace near residential, interest and aptitude. The research found that the student start work in several ways. As well as being persuaded by a friends, advice from parents, friends and from the internet. And it was found that the problems and obstacles of part-time job of student has 5 aspects which are 1) the characteristic 2) working with others 4) spend 5) friendship.

Keywords: part-time job/ construction of meaning/ process/ problems/ obstacles

บทนำ

โดยทั่วไปนักศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีอายุประมาณ 17-23 ปี เป็นช่วงระยะเวลาระหว่างวัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ การสิ้นสุดของการเป็นวัยรุ่นและเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ค่อนข้างมีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มสังคม เห็นได้จากการที่บุคคลนั้นได้รับความเชื่อมั่นหรือไว้วางใจให้ทำหน้าที่หรืองานต่างๆ การเป็นวัยรุ่นสอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของเสรีภาพที่ได้รับจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง สิทธิตามกฎหมาย ความสามารถในการตัดสินใจในบางเรื่องโดยไม่ต้องขอความยินยอม มีพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างชัดเจนคืออยากเด่น อยากเป็นอิสระเป็นตัวของตัวเอง ชอบทำกิจกรรม อยากให้สังคมยอมรับ และความก้าวหน้า (อารี พันธมณี, 2557) ปัญหาหนึ่งที่นักศึกษามักประสบนอกจากปัญหาด้านการเรียนแล้ว คือปัญหาด้านลักษณะการใช้เวลา นักศึกษาใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ไม่เหมาะสม เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าอาหารเครื่องดื่ม งานสังสรรค์ ค่าเครื่องสำอาง เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ซึ่งบางครอบครัว ผู้ปกครองของนักศึกษาอาจมีสถานภาพทางการเงินอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ จึงทำให้นักศึกษาประสบปัญหาด้านการเงินได้ ประกอบกับช่วงชีวิตของวัยรุ่นที่ชอบความท้าทาย รักสนุก ชอบความเป็นอิสระเสรี หรือต้องการเรียนรู้หาประสบการณ์นอกห้องเรียน นักศึกษาจึงมองเห็นช่องทางเพื่อตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ของตนเองได้คือ การหารายได้เสริมจากการการทำงานระหว่างเรียน หรือการทำงานในช่วงเวลาว่าง ตัวอย่างเช่น นักศึกษาบางคนทำงานทำในช่วงปิดเทอม เป็นต้น ซึ่งนักศึกษาแต่ละบุคคลย่อมมีการเลือกทำงานที่ต่างกันออกไป ได้แก่ เลือกตามความสนใจหรือความถนัดของตน เลือกเพราะตามเพื่อน เลือกเพราะต้องการหารายได้พิเศษ ต้องการการยอมรับ ปรับเปลี่ยนนิสัยลดความเห็นแก่ตัว รู้จักมีความรับผิดชอบ และตรงต่อเวลา เป็นต้น (สุภาพ ฉัตรภรณ์ และคณะ 2552)

นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหอพักที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้ หรือพักอยู่ ณ บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัด จึงทำให้เลือกที่จะใช้ชีวิตอยู่ที่มหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่มากกว่าการกลับบ้านที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายมากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษามีเวลาว่างหลังจากการเรียนและสามารถหากิจกรรมทำในเวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา ซ้อมวงดนตรี ทำกิจกรรมจิตอาสา และหนึ่งในนั้น คือการทำงานนอกเวลา อาที่นักศึกษาช่วยงานอาจารย์ พนักงานร้านอาหารหลังมหาวิทยาลัย ตัวแทนขายสินค้าออนไลน์หรือกิจการของตนเองทำงานออฟฟิศในวันหยุดเสาร์อาทิตย์ เป็นต้น

ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการศึกษาถึงการให้ความหมายและกระบวนการในการทำงานนอกเวลา (Part-Time) ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี ในเรื่องเกี่ยวกับการให้ความหมายของคำว่าการทำงานนอกเวลา และกระบวนการทำงานนอกเวลาของนักศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาพฤติกรรมการทำงานของนักศึกษา และนำไปสู่แนวทางในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการให้ความหมายและที่มาของความหมายของการทำงานนอกเวลาของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษากระบวนการทำงานของการทำงานนอกเวลาของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการทำงานนอกเวลาของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ศึกษาการให้ความหมายและกระบวนการทำงานนอกเวลาของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี
2. ขอบเขตด้านประชากร
ศึกษาโดยการมีผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 15 คน
1. ขอบเขตด้านพื้นที่
ศึกษาเฉพาะมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี
2. ขอบเขตด้านเวลา
ศึกษาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ.2561 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2561

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. **ทฤษฎีแรงจูงใจ** พลังจากภายในและภายนอกตัวบุคคลที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นและการชี้นำแนวทางเพื่อนำไปสู่แนวทางพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมาย โดยมีปัจจัยจูงใจมาเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและกระทำในสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จด้วยความเต็มใจ ได้แก่ การคาดหวัง การมองเห็นคุณค่า การใช้เครื่องมือ ล้อใจ ความตั้งใจ ความภูมิใจ ความสุขใจ เป็นต้น เมื่อใดก็ตามที่บุคคลมีแรงจูงใจในการทำงาน บุคคลนั้นจะมีพลังมากพอที่จะกระทำสิ่งต่างๆ เพื่อนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่มีทิศทางชัดเจน (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภากรณ์, 2557) การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะประสบผลสำเร็จจากการทำงานขึ้นได้ การทำงานนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีความสุข มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานและประสบผลสำเร็จในการทำงาน จนกลายเป็นที่ยอมรับทางจิตใจ และได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า (ปาริชาติ เยพิทักษ์ และคณะ, 2561) ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมอย่างมีจุดหมาย ทั้งแรงจูงใจภายใน ที่มองเห็นคุณค่าในการกระทำนั้นๆ ด้วยความเต็มใจหรือความต้องการ รวมถึงแรงจูงใจภายนอก ที่ต้องการจะปฏิบัติเพื่อให้ได้รับสิ่งตอบแทนเป็นรางวัล (สิริวิมล พุกษาอุตมชัย และสวรรยา ธรรมอภิพล, 2560)

2. ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation Theory) ตามแนวคิดของ Vroom ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำหรือการปฏิบัติงาน 2) ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์หรือผลของการปฏิบัติงาน 3) ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์หรือรางวัล กล่าวโดยสรุป ความคาดหวังเกิดจากความรู้สึก นึกคิด ในการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร อันเป็นความปรารถนาจะให้ไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ของแต่ละบุคคล โดยนักศึกษามีเป้าหมายที่แตกต่างกัน จากการทำงานนอกเวลา ซึ่งมีผลกระทบต่อความพึงพอใจของแต่ละบุคคล ตลอดจนมูลค่าของรางวัลที่ได้จากการทำงาน (เจตพล ดวงสงค์, 2557)

3. แนวคิดงานนอกเวลา การที่บุคคลจะประกอบอาชีพนั้น ส่วนใหญ่แล้ว จะเลือกอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการในปัจจุบันของตน หรือสามารถตอบสนองความคาดหวังในอนาคตได้ (ฉัตรภรณ์ จันทรวงค์, 2554) นักศึกษาที่ทำงานนอกเวลาจะเลือกทำงานด้วยเหตุผลที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการเลือกทำงานตามความชอบ ความถนัด ความสนใจ ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน หรือตรงกับเวลาว่างที่มี เป็นต้น งานนอกเวลาสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) งานวิชาการ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาการทั้งหมด ทั้งงานที่เป็นของสถาบันการศึกษา งานอิสระที่นักศึกษาเลือกทำเอง ได้แก่ งานห้องสมุด งานช่วยสอน งานสอนพิเศษ งานแปลเอกสาร งานจัดประชุม เป็นต้น 2) งานไม่ใช่วิชาการ เช่น งานร้านอาหาร ร้านกาแฟ งานด้านการขายและแนะนำสินค้า งานพิมพ์เอกสาร งานรับจ้างอิสระ (Freelance) หรือการเป็นเจ้าของกิจการ เป็นต้น (สุภาพ ฉัตรภรณ์ และคณะ, 2552)

4. การให้ความหมายและรูปแบบการทำงานระหว่างเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ผลการศึกษาของการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานระหว่างเรียนของนักศึกษามีแนวคิดและพฤติกรรมการทำงานที่แตกต่างกัน นักศึกษาทำงานเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง เนื่องจากสถานภาพทางครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ นักศึกษาต้องการหารายได้เสริมเพิ่มเติมจากรายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองเพื่อนำมาใช้จ่ายทั่วไปเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ฝึกฝนตนเองและเป็นพื้นฐานในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต และต้องการปรับปรุงลักษณะนิสัยของตนเองในทางที่ดีขึ้น ต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อันจะนำไปสู่การได้รับการยอมรับจากตนเองและสังคมว่ามีการใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า (ฉัตรภรณ์ จันทรวงค์, 2554)

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาการให้ความหมายและกระบวนการทำงานนอกเวลา (Part Time) ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) เพื่อหาข้อสรุปเชิงทฤษฎีที่จะนำไปสู่การสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) ทฤษฎีสร้างขึ้นต้องสะท้อนความจริงและตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา รวมทั้งต้องนำเสนอเงื่อนไขที่มีความสำคัญต่อข้อสรุปเชิงทฤษฎีอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจะต้องมีความไวเชิงทฤษฎี (Theoretical Sensitivity) ต่อการคิดและศึกษาข้อมูลที่จะนำไปสู่การสร้างมโนทัศน์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การสร้างทฤษฎี ดังนั้น ทฤษฎีจะถูกสร้างและได้รับการตรวจสอบโดยมีการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ทางสังคมอย่างเป็นระบบ (นรินทร์ สังข์รักษา, 2557) ผู้วิจัยมีการดำเนินงานวิจัย โดยมีแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยใช้การเจาะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี ปีการศึกษา 2560 ที่เคยทำงานนอกเวลา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีบทบาทอย่างมาก ผู้วิจัยต้องเลือกเครื่องมือที่ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เนื่องจากเครื่องมือแต่ละประเภทจะมีลักษณะที่สำคัญและความสามารถในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แตกต่างกันออกไป (จิตติรัตน์ แสงเลิศุทัย, 2558) เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการศึกษามีดังนี้

2.1 ผู้วิจัย มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานนอกเวลา และเตรียมแนวคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายและกระบวนการของการทำงานนอกเวลาอย่างละเอียด

2.2 แนวคำถามการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์และประเด็นการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครอบคลุม

2.3 เครื่องบันทึกเสียง ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ ซึ่งจำเป็นต้องบันทึกข้อมูลให้ได้รายละเอียดมากที่สุด เพื่อให้ได้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยที่เพียงพอ

2.4 สมุดจดบันทึก ใช้ในการจดบันทึกคำตอบ ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์ และช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเรียบเรียงและจัดประเด็นข้อมูลได้ง่ายขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษการให้ความหมายและกระบวนการทำงานนอกเวลาของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) มีผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี เพื่อให้ได้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายและที่มาของความหมาย กระบวนการทำงาน และปัญหาและอุปสรรคของการทำงานนอกเวลา

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย ทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายและกระบวนการทำงานนอกเวลาเพื่อนำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการดำเนินวิจัย

4. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ

การวิจัยเชิงคุณภาพมีความยืดหยุ่น การตรวจสอบข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ มักจะใช้วิธีการที่เรียกว่า การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ดังนี้ 1) การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ผู้วิจัยตรวจสอบแหล่งข้อมูลทาง เวลาและบุคคล โดยเก็บข้อมูลในเวลาที่แตกต่างกันเพื่อดูว่าข้อมูลต่างเวลากันจะมีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่ 2) การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัย เปลี่ยนตัวผู้เก็บข้อมูลหลายคนเพื่อลดความลำเอียงด้านทัศนคติและความไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูล ภาคสนาม 3) การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล

(Methodological Triangulation) นอกจาก การสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยยังใช้การสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูล ควบคู่กับการซักถาม (สัญญา เคนาภูมิ, 2558)

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

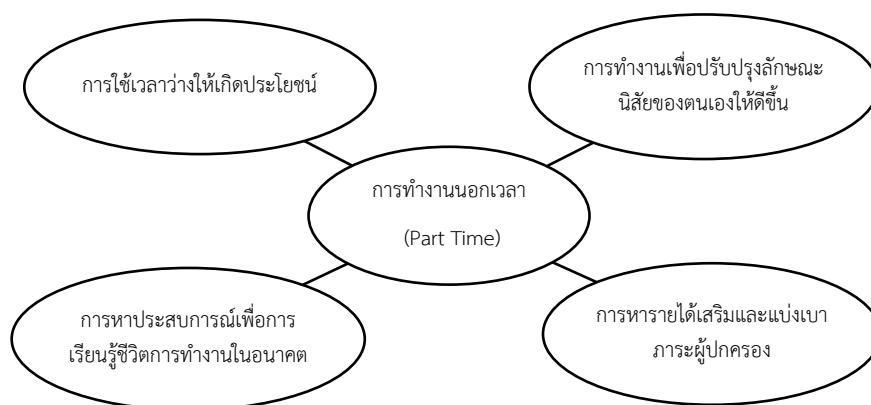
หลังจากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) นำมารวบรวมและทบทวนข้อมูลทั้งหมด จากนั้นจึงดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูล เหล่านั้น โดยการจับคู่ของประเด็นที่น่าสนใจ ร่วมกับการวิเคราะห์ เนื้อหา เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อมูลจากทฤษฎี ฐานราก เป็นข้อมูลผ่านการตีความ โดยการค้นหาคำอธิบายจาก ปรากฏการณ์ที่ศึกษา เพื่อนำไปสร้างข้อสรุป เชิงทฤษฎี อีกทั้งผู้วิจัยได้ จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้น เข้าด้วยกัน ผู้วิจัยสามารถ เก็บข้อมูลใหม่ จนกว่าข้อมูลหรือทฤษฎีดังกล่าวจะถึงจุดอิ่มตัว และผู้วิจัยจะจำลอง ข้อสรุปให้ปรากฏในรูปแบบ ของแผนภาพจำลองทางความคิด (Conceptual Model) (ชาย โพธิ์สิตา, 2559)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาถึงการให้ความหมายและกระบวนการในการทำงานนอก เวลาของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตเพชรบุรี ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิง คุณภาพ (Qualitative Method) เพื่อสร้างทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) เป็นการมุ่งศึกษาการตีความ และการทำความเข้าใจจากมุมมองและทัศนคติ รวมถึงประสบการณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปกร โดย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตเพชรบุรี จำนวน 15 คน และนำ ข้อมูลการสัมภาษณ์มาศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การให้ความหมายและที่มาของความหมายของการทำงานนอกเวลา (Part Time)

การให้ความหมายและที่มาของความหมายของการทำงานนอกเวลาของนักศึกษาคณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตเพชรบุรี มี 4 ความหมาย ได้แก่

รูปที่ 1 การให้ความหมายและที่มาของความหมายของการทำงานนอกเวลา

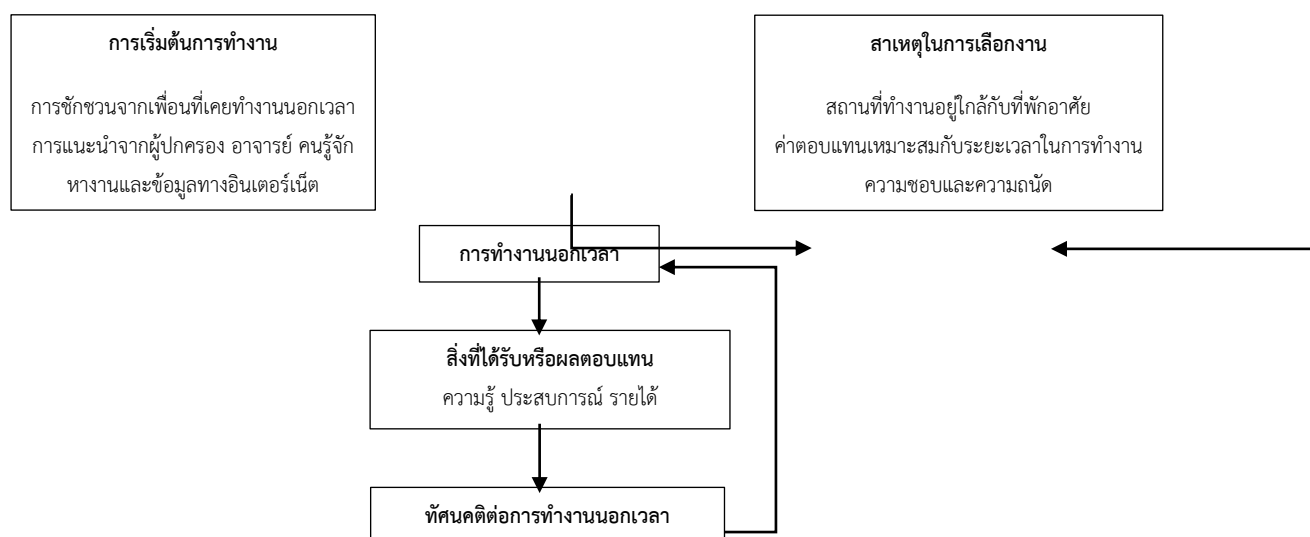
1.1 การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นการใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ที่มักจะอยู่ในเวลาพักกลางวันหรือตอนเย็นให้เกิดประโยชน์กับตนเองหรือไม่เสียเวลาไปโดยสูญเปล่า ไม่ว่าจะเป็นเวลาว่างจากเวลาพักกลางวัน เช่น ช่วยงานอาจารย์ หรือเวลาว่างจากตอนเย็น เช่น ทำงานร้านอาหาร เป็นต้น เหตุที่ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ให้ความหมายตามที่กล่าวไว้ข้างต้น เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีโอกาสดำรงงานนอกเวลา

1.2 การหารายได้เสริมและแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง เป็นการทำงานชั่วคราวเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายส่วนตัวที่ไม่เพียงพอในแต่ละวัน หรือใช้จ่ายค่าเล่าเรียนเพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ความหมายดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลหลักได้มาจากประสบการณ์ในการทำงานส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.3 การหาประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ชีวิตการทำงานในอนาคต เป็นการทำงานเพื่อเตรียมตัวหรือเรียนรู้การทำงานเบื้องต้นในชีวิตจริง การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม สถานการณ์ สภาวะต่างๆ ในการทำงานที่ต้องพบเจอทั้งภายในและภายนอกขององค์กร ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักได้มีโอกาสดำรงงานรูปแบบของบริษัทเอกชน จึงได้ให้ความหมายตามที่กล่าวมาข้างต้น

1.4 การทำงานเพื่อปรับปรุงลักษณะนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น เป็นการทำงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือสร้างอุปนิสัยที่ดีให้กับตนเอง เช่น มีความรับผิดชอบ ลดความเห็นแก่ตัว บริหารเวลาได้ดี ประหยัดอดออม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และสามารถพึ่งพาตนเองได้ เป็นต้น ผู้ให้ข้อมูลหลักสังเกต การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ของตนเองแล้ว จึงได้ให้ความหมายตามที่กล่าวไว้

2. กระบวนการทำงานของการทำงานนอกเวลา ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี

รูปที่ 2 กระบวนการทำงานของการทำงานนอกเวลา

จากการสัมภาษณ์พบว่ากระบวนการทำงานนอกเวลาของนักศึกษา มีกระบวนการทำงานดังต่อไปนี้

2.1 การเริ่มต้นการทำงานนอกเวลาของนักศึกษา จากการศึกษพบว่า การเริ่มต้นการทำงาน ของนักศึกษามีหลากหลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การชักชวนจากเพื่อนที่เคยทำงานนอกเวลา การแนะนำจาก ผู้ปกครอง อาจารย์ คนรู้จัก และที่สำคัญคือ นักศึกษาหางานและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และสมัครงานตามความ ต้องการของตนเอง เป็นต้น ซึ่งสามารถแบ่งงานนอกเวลาได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1.1. งานที่มีนายจ้างแน่นอน ได้แก่ งานร้านอาหาร งานบริษัท งานสอนพิเศษ ณ สถาบันกวดวิชา เป็นต้น นักศึกษาที่ทำงานดังกล่าวจะต้องเข้าไปสมัครด้วยตนเอง และมีการสัมภาษณ์จากเจ้าของกิจการหรือฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งบางงานมีการทดสอบทักษะต่างๆเพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถและความ ต้องการในการทำงาน เมื่อผ่านการสัมภาษณ์งานหรือการทดสอบทักษะแล้วนั้น เจ้าของกิจการหรือสถานที่ ทำงานจะติดต่อกลับมาเพื่อยืนยันรับเข้าทำงาน โดยนักศึกษาจะได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานโดยไม่มีอำนาจ ในการต่อรองกับเจ้าของกิจการ

2.1.2. งานอิสระ ได้แก่ งานรับจ้างถ่ายภาพ รับแปลเอกสาร รับพิมพ์งาน ขายสินค้า ออนไลน์ งานประชาสัมพันธ์หรือนำสินค้า เป็นต้น นักศึกษาที่ทำงานดังกล่าว ส่วนใหญ่จะเลือกทำงานที่ สนใจ และมีความถนัด โดยไม่มีการกำหนดค่าตอบแทนที่ตายตัว จะตกลงเป็นครั้งๆกับผู้ว่าจ้างแต่ละราย ความ ขึ้นอยู่กับระดับความยากง่ายของงานและความพอใจของทั้งสองฝ่าย

2.2 สาเหตุในการเลือกงานของนักศึกษา ส่วนใหญ่มักพิจารณาจากสถานที่ทำงานอยู่ใกล้กับที่ พักอาศัย เนื่องจากไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เลือกทำงานด้วยสาเหตุที่ค่าตอบแทนเหมาะสม กับระยะเวลาในการทำงาน อีกทั้งยังเลือกเพราะความชอบและความถนัด นักศึกษาจึงหางานและเลือกทำงานใน สถานที่ที่ใกล้กับที่พัก เพื่อความสะดวกในการเดินทาง และเลือกงานที่ตนถนัด เพื่อการทำงานที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพ เป็นต้น

“สาเหตุที่ผมเลือกทำงานบริษัทนี้ ที่แผนกจัดซื้อ เพราะงานมันไม่ได้ยากมาก แค่อำนาจข้อมูลในใบ รายการสินค้าลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผมเองก็ชอบเล่นคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานๆอยู่แล้ว ก็รู้สึกว่ามันโอเคดี งานสบาย และบริษัทก็อยู่ใกล้บ้าน รายได้ก็เหมาะสม มีค่าตอบแทนล่วงเวลาให้ด้วย” (นนท์, สัมภาษณ์, 2561)

2.3 ขั้นตอนการทำงาน งานถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ งานที่มีนายจ้างแน่นอน และงาน อิสระ ดังนั้นจึงสามารถแบ่งขั้นตอนการทำงานได้ดังนี้

2.3.1 งานที่มีนายจ้างแน่นอน จากการสัมภาษณ์ งานแบ่งออกเป็น ร้านอาหาร ร้านค้าส่ง บริษัทเอกชน โรงเรียนกวดวิชา และพนักงานขายตัวโรงภาพยนตร์ จะมีเวลาเข้าออกงานประจำ อยู่ในช่วง 08:00 น.-23:00 น. ขึ้นอยู่กับประเภทงานที่ทำ และทำงานตามคำสั่งของหัวหน้างาน

“เราเข้างานตอน8โมง เลิก5โมงเย็น คีย์รายการสินค้าลงในโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่ ก็ทำอยู่แค่นี้ นอกเหนือจากนั้นก็แล้วแต่เขาสั่งให้ทำอะไร” (นนท์, สัมภาษณ์, 2561)

“เราเชียร์ขายสินค้ามาหลายงานมาก ขึ้นอยู่กับว่างานเป็นแบบไหน ส่วนใหญ่เราทำ Roadshowออกต่างจังหวัดเป็นเดือน ก็จะทำตั้งแต่ตี 5 จนถึง 2 ทุ่ม ลงตลาดเช้าถึงตลาดเย็น” (มี้ว, สัมภาษณ์, 2561)

2.3.2 งานอิสระ จากการสัมภาษณ์ งานแบ่งออกเป็น ร้านค้าออนไลน์ แปลภาษา และถ่ายภาพ ไม่มีเวลางานที่แน่นอน รับงานตามคำสั่งของผู้จ้างงาน เช่น

“เราขายเครื่องสำอางมา 2 ปีแล้ว เปิดขายในไอจี เราเป็นคนรับออเดอร์จากลูกค้า น้องเราเป็นคนจัดส่ง เราจะส่งเองคือที่มอเท่านั้น เราเปิดขายตลอดเวลา แล้วแต่ลูกค้าจะสะดวกสั่ง สะดวกรับของ บางอาทิตย์ก็ขายไม่ได้เลย” (มายด์, สัมภาษณ์, 2561)

2.4 สิ่งที่ได้รับหรือผลตอบแทน การทำงานนอกเวลาของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ส่วนใหญ่พบว่าผลตอบแทนที่ได้จากการทำงานคือรายได้ ประสบการณ์นอกห้องเรียน การเปลี่ยนทัศนคติของตนเองในเชิงบวก การปรับปรุงลักษณะนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น ตามลำดับ

2.5 ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการทำงาน นักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี ส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีในการทำงาน เนื่องจากนักศึกษามีแรงจูงใจเริ่มต้นการทำงานอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งแรงจูงใจนั้นอาจจะต่างกัน เช่น นักศึกษาบางคนต้องการหารายได้เสริม บางคนต้องการมีประสบการณ์ในการทำงานจริงดังนั้นพวกเขาจึงต้องแสดงศักยภาพในการทำงานให้ดีที่สุดเพื่อให้ประสบผลสำเร็จต่อหน้าที่ของตนเอง และได้รับผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า

3. ปัญหาและอุปสรรคของการทำงานนอกเวลา (Part Time) ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี

จากการสัมภาษณ์พบว่านักศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคของการทำงานนอกเวลา 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านลักษณะนิสัยของนักศึกษา

นักศึกษามีอุปนิสัยรักความสบาย ไม่มีความอดทนหรือความอดทนน้อย เนื่องจากนักศึกษาต้องเรียนไปด้วยทำงานไปด้วย ความรับผิดชอบจึงมากขึ้น สำหรับนักศึกษาบางคนมีความคิดว่าไม่จำเป็นต้องเรียนไปด้วยทำงานไปด้วย กล่าวคือนักศึกษายังไม่เห็นความสำคัญในการทำงานนอกเวลามากนัก

“จริงๆแล้วเราไม่เคยคิดอยากทำงานเลย อยากเรียนอย่างเดียว แต่พักหลังบ้านเราฐานะทางการเงินมันแย่ง พ่อก็บ่นบ่อยๆ เราก็เลยอยากหางานทำ แต่เราไม่ชอบทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย ก็เลยรอหางานทำช่วงปิดเทอม มันมีเวลามากกว่า ไม่ต้องคอยกังวลเรื่องเรียนด้วย แถมได้เงินเป็นก้อนมาจ่ายค่าเทอมอีก” (มินท์, สัมภาษณ์, 2561)

3.2 ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

การทำงานร่วมกับผู้อื่นส่วนใหญ่แล้วจะเจอกับผู้ร่วมงานที่มีอายุมากกว่าหรือมีอายุการทำงานที่นานกว่า อุปสรรคหรือที่พบปัญหามักบ่อยครั้ง เช่น การเอาเปรียบในการทำงาน กล่าวคือรับผิดชอบงานมากกว่าหน้าที่ที่ได้รับจากหัวหน้าโดยเพื่อนร่วมงานด้วยกันขอให้ช่วย หรือเพื่อนร่วมงานพูดล้อหลังกับเพื่อนร่วมงานกันเองขณะที่บุคคลที่โดนพาดพิงไม่อยู่ เมื่อถึงเวลาเลิกงานผู้ร่วมงานขอให้ช่วยทำงานต่อ ใช้งานที่ไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของตน ดังนั้นผลงานที่ออกมา บางครั้งก็ไม่เป็นที่น่าพอใจและโดนต่อว่า เป็นต้น

“ผมทำงานด้วยความอดทนมาก การเรียนรู้สังคมการทำงานมีหลายแง่เลย ปัญหาที่พบบ่อยคือเพื่อนร่วมงานชอบนินทา อาจเพราะแผนกนี้มีแต่ผู้หญิงซะส่วนใหญ่ และผมเป็นผู้ชายคนเดียว เลยรู้สึกไม่ค่อยดีที่ต้องได้ยินอะไรแบบนี้บ่อยๆ แต่พูดอะไรไม่ได้ ก็ได้แต่นั่งทำงานของตัวเองไป” (ก้อง, สัมภาษณ์, 2561)

3.3 ด้านการสื่อสารกับผู้อื่น

งานบางประเภทที่ทำ จำเป็นจะต้องพบปะกับลูกค้ามากหน้าหลายตา ดังนั้นการสื่อสารจึงเป็นอุปสรรคอย่างมากในการทำงาน เช่น ลูกค้าไม่เข้าใจข้อมูลที่สื่อสารออกไป ต้องชี้แจงรายละเอียดใหม่อย่างซ้ำๆ คอยสอบถามว่าสงสัยหรือไม่เข้าใจตรงไหนบ้าง หรือลูกค้าใช้อารมณ์ พุดจาไม่ดีและใช้น้ำเสียงตะคอก เป็นต้น

“มีปัญหากับลูกค้าบ่อยมาก คืองานเชียร์ขายมันต้องพูดต้องสื่อสารอยู่แล้ว ลูกค้าบางคนเขาก็ชอบแซว หรือบางคนก็ต่อว่าว่าโง่ เอาของแถมมาล่อให้ซื้อ เราก็ต้องใจเย็นและค่อยพูดกับลูกค้า ด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล อธิบายด้วยเหตุผล ถ้าเขายังไม่เข้าใจ เราก็ให้หัวหน้าทีมมาช่วยแก้ปัญหาทันที” (แก้ว, สัมภาษณ์, 2561)

3.4 ด้านการใช้จ่ายเงิน

นักศึกษาบางรายไม่รู้จักรจัดการ การวางแผนการใช้จ่ายเงินที่ดี ส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันที่มีไม่พอกับค่าใช้จ่าย หรือใช้จ่ายไปกับสิ่งที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือยเกินตัว จึงทำให้เกิดหนี้สินตามมา

“ตอนที่ยังไม่ได้ทำงาน เราใช้เงินเก่งมาก พ่อโอนให้อาติดยละ 1500 ไม่เคยพอเลย หหมดก่อนตลอด แต่พอได้มาทำงาน คือรู้สึกว่ามีค่ามาก เพราะเราหาเงินมาเองเรารู้ว่ามันเหนื่อยแค่ไหนกว่าจะได้มาแต่ละบาท จะซื้ออะไรก็คิดมากขึ้น ตอนนี้ใช้เงินแค่อาทิตย์ละ 1000 เอง” (อัม, สัมภาษณ์, 2561)

3.5 ด้านการคบเพื่อน

การใช้เวลาส่วนใหญ่ของนักศึกษา นอกจากการเรียนแล้ว ก็ต้องหารายได้จากการทำงานนอกเวลา ด้วย จึงมีผลทำให้นักศึกษามีเวลาในการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนน้อยลง ทำให้ดูเหมือนห่างเหินจากกลุ่มเพื่อน เพื่อนบางรายไม่ค่อยเข้าใจ และบ่นน้อยใจว่าไม่มีเวลาให้เพื่อน

“เราทำงานร้านซูชิทุกวัน ช่วงห้าโมงเย็นจนถึงสี่ทุ่ม บางทีเพื่อนชวนไปไหนก็ไม่ได้ไปด้วย เพราะต้องทำงานทุกวัน ก็มีบ้างที่เพื่อนบ่น แต่มันก็เข้าใจเรานะ เราก็จะอยู่กับเพื่อนตลอดช่วงที่ไปเรียน” (ดิวิ, สัมภาษณ์, 2561)

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่าการให้ความหมาย และกระบวนการในการทำงานนอกเวลา ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปกร วิทยาเขตเพชรบุรี มาจาก

1. การสะท้อนความคิดและวัฒนธรรมทางสังคมของนักศึกษาที่แตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสังคมนั้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานนอกเวลาของนักศึกษา
2. เนื่องจากสถานภาพทางครอบครัวอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับต่ำ นักศึกษาจึงต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของรายได้ เพื่อนำมาใช้จ่ายส่วนตัว หรือแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง
3. นักศึกษาต้องการหาประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการทำงานในอนาคต
4. นักศึกษาต้องการปรับปรุงลักษณะนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น บริหารเวลา ประหยัดอดออม เป็นต้น
5. นักศึกษามีการทำงานนอกเวลาที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับการเริ่มต้นการทำงาน สาเหตุการเลือกงาน และทัศนคติต่องานแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน

ข้อสรุปเชิงทฤษฎี

1. การทำงานนอกเวลาเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์รูปแบบหนึ่ง เมื่อใดก็ตามที่นักศึกษาต้องการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์วิธีการหนึ่งคือการทำงานนอกเวลา
2. เมื่อใดก็ตามที่นักศึกษาต้องการหารายได้เสริมและแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง นักศึกษาจะทำงานนอกเวลา ซึ่งมีลักษณะเป็นการทำงานชั่วคราวเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายเรื่องส่วนตัวที่ไม่เพียงพอหรือใช้จ่ายเป็นค่าเล่าเรียนเพื่อลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง
3. นักศึกษาจะทำงานนอกเวลาเมื่อต้องการเรียนรู้ชีวิตการทำงานในอนาคต เพื่อหาประสบการณ์เรียนรู้การทำงานเบื้องต้นในชีวิตจริง รวมถึงสภาวะต่างๆที่ส่งผลต่อการทำงาน
4. เมื่อใดก็ตามที่นักศึกษาต้องการปรับปรุงลักษณะนิสัยให้ดีขึ้น นักศึกษาจะทำงานนอกเวลา ซึ่งเป็นการปรับปรุงหรือสร้างอุปนิสัยให้กับตนเอง เพื่อการใช้ชีวิตและการทำงานในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรับผิดชอบ การบริหารเวลา หรือการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การให้ความหมายและกระบวนการในการทำงานนอกเวลา ของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

นักศึกษาให้ความหมายของการทำงานนอกเวลาไว้ว่า เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์กับตนเอง และไม่เสียเวลาไปโดยสูญเปล่า การหารายได้เสริมและแบ่งเบาภาระผู้ปกครอง การทำงานชั่วคราวเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายส่วนตัวที่ไม่เพียงพอ การหาประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้ชีวิตการทำงานในอนาคต เพื่อเตรียมตัวหรือเรียนรู้การทำงานเบื้องต้นในชีวิตจริง การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรม สถานการณ์ สภาวะต่างๆในการทำงานที่ต้องพบเจอ การทำงานเพื่อปรับปรุงลักษณะนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการให้ความหมายและรูปแบบการทำงานระหว่างเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ของฉัตรดากรณ์ ที่กล่าวว่าคนที่บุคคลจะประกอบอาชีพนั้น ส่วนใหญ่แล้ว จะเลือกอาชีพที่สามารถตอบสนองความต้องการในปัจจุบันของตนได้ดีที่สุด หรือสามารถตอบสนองความคาดหวังในอนาคตได้ ปรับปรุงลักษณะนิสัยของตนเองให้ดีขึ้น อาทิ มีความรับผิดชอบมี การบริหารเวลาที่ดี ประหยัดอดออม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นต้น (ฉัตรดากรณ์ จันทรวงศ์, 2554)

นักศึกษามีปัจจัยหลายๆอย่างในการคิดริเริ่มที่อยากจะทำงานนอกเวลา จึงเกิดแรงผลักดันที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นและชี้แนวทางพฤติกรรมที่นำไปสู่การทำงานด้วยความเต็มใจและตั้งใจเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ เกิดความสุข คุณค่า และผลตอบแทนที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคุณจิราภรณ์ (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, 2557) ที่กล่าวว่าเมื่อใดก็ตามที่บุคคลมีแรงจูงใจในการทำงาน บุคคลนั้นจะมีพลังมากพอที่จะกระทำการต่างๆเพื่อนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่มีทิศทางชัดเจน

นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดริเริ่มและคาดหวังที่จะได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์จากการเลือกงานที่จะทำในช่วงเวลาว่างระหว่างเรียน เช่น การทำงานร้านอาหารเพื่อหารายได้เสริมจากที่ได้จากผู้ปกครอง การทำงานบริษัทในช่วงปิดเทอมเพื่อหาประสบการณ์ทำงาน เป็นต้น นำไปสู่การได้รับค่าตอบแทนและประโยชน์ตามความคาดหวังของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคุณเจตพล (เจตพล ดวงสงค์, 2557) ที่กล่าวว่าความ

คาดหวังเกิดจากความรู้สึก นึกคิด ในการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร อันเป็นความปรารถนาจะให้ไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ของแต่ละบุคคล โดยนักศึกษามีเป้าหมายที่แตกต่างกัน จากการทำงานนอกเวลา ซึ่งมีผลกระทบต่อความพึงพอใจของแต่ละบุคคล ตลอดจนมูลค่าของรางวัลที่ได้จากการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการวิจัยพบว่า การทำงานนอกเวลาทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ทั้งชีวิตของการทำงาน การพัฒนาอุปนิสัย การรับมือกับปัญหาและอุปสรรค สภาพการทำงานต่างๆ ดังนั้นนักศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการเลือกประเภทการทำงานนอกเวลา รวมถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานนอกเวลา ด้านความถนัดและความสามารถที่นักศึกษามี และอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาถึงการเตรียมพร้อม การรับมือหรือแก้ไขเมื่อเจออุปสรรคในการทำงานนอกเวลา รวมถึงการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสม

1.2 จากการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ทำงานนอกเวลาต้องเจอกับปัญหาที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นด้านลักษณะนิสัย การทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านการสื่อสาร เป็นต้น ดังนั้นอาจารย์สามารถนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์ ออกแบบ รวมทั้งหาแนวทางในการให้คำปรึกษาและแนะแนวนักศึกษา ถึงการเลือกประเภทการทำงานนอกเวลา การแก้ปัญหาด้านการเรียน การเข้าสังคม รวมถึงการจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสมได้อย่างไร เพื่อให้นักศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นประเด็นที่น่าสนใจในการทำวิจัย อยู่ 2 ประเด็นคือ 1) ความแตกต่างของความสำเร็จในการทำงานระหว่างนักศึกษาที่เคยทำงานนอกเวลาและไม่เคยทำงานนอกเวลา 2) ศักยภาพของสถานประกอบการที่สามารถรองรับความต้องการทำงานนอกเวลาของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2558, กรกฎาคม-กันยายน). **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**. วารสารบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 12(58). 44-65. ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย.

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2557). **จิตวิทยาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เจตพล ดวงสงค์. (2557). **ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)**. เข้าถึงได้จาก

http://www.sas.mju.ac.th/wtms_document.aspx?blD=278

ฉัตรตาภรณ์ จัทรวงค์. (2554). **การให้ความหมายและรูปแบบการทำงานระหว่างเรียนของนักศึกษา**

มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชาย โพธิ์สีตา.(2559). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ลักษณ์, กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง

นรินทร์ สังข์รักษา. (2557, มกราคม - มิถุนายน). **บทปริทัศน์หนังสือเชิงวิพากษ์**. วารสารศิลปการ
ศึกษาศาสตร์วิจัย. 6(1).

ปาริชาติ เยพิทักษ์และคณะ. (2561). “**ปรากฏการณ์ความผาสุกขององค์กรที่มีความหลากหลายในช่วงวัย**

ทำงาน : การศึกษาทฤษฎีฐานราก.” วารสารวิชาการVeridian E –Journal, Silpakorn University
ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่11, ฉบับที่1เดือนมกราคม-เมษายน :
633.

สิริวัลย์ พุกษาอุตมชัย และสรวรยา ธรรมอภิพล. (2560). “**ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานของชมรม**

ผู้สูงอายุตำบลดอนแฝก จังหวัดนครปฐม.” วารสารวิชาการVeridian E –Journal, Silpakorn
University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่10, ฉบับที่1
เดือนมกราคม-เมษายน : 1443.

สัญญา เคนาภูมิ. (2558, กันยายน-ธันวาคม). **การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยโดยใช้ทฤษฎีจากฐานราก**.

วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุภาพ ฉัตรภรณ์ และคณะ. (2552). **คุณภาพชีวิตของนิสิต นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ทำงานระหว่างเรียน**.

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อารี พันธมณี. (2557). **ฝึกให้คิดเป็น คิดให้สร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.